

STUDIECENTRUM VOOR ECONOMISCH EN SOCIAAL ONDERZOEK

ALTERNATIEVE INKOMSTEN EN ANTI-CYCLISCH
TOE- EN UITTREDINGSPATROON
IN DE DETAILHANDEL

Marc Goormans

Rapport 8093

Januari 1980

Universitaire Faculteiten St.-Ignatius
Prinsstraat 13 - 2000 Antwerpen

D/1980/1169/01

I. Inleiding

In een vorig SESO-rapport /6/ stelden we als hypothese dat het eliminatieproces van detailhandelsvestigingen, in het bijzonder van kleinwinkelbedrijven, o.m. wordt beïnvloed door de opportuniteitskosten verbonden aan het exploiteren van dergelijke zaken. Opportuniteitskosten zijn het verschil tussen het inkomen dat kan worden verdiend in een alternatieve betrekking en het inkomen dat de eigen winkel genereert.

Een tijdreeksanalyse en een combinatie van doorsnede- en tijdreeksanalyse op de beschikbare data over koopkracht-, concurrentie- en inkomensfactoren leverden significante resultaten op, van aard de hypothese te ondersteunen.

II. Expansie en inkrimping van het detailhandelsapparaat: een anti-cyclisch verloop

A. Opportuniteitskosten en conjunctuur

In het bedoelde rapport werd opgemerkt dat de opportuniteitskostenoptiek toelaat de vaststelling van R.J. MARKIN te verklaren, nl. dat de expansie en inkrimping van het detailhandelsapparaat een anti-cyclisch patroon volgt /10/.

In een fase van laagconjunctuur daalt het inkomen dat elders kan worden verdiend. Ook de kans elders een geschikte betrekking te vinden is dan gering. Er is dan geen sprake van gemist inkomen, of het is althans klein genoeg om gecompenseerd te kunnen worden door het gevoel "zelfstandig" te zijn. Winkeliers zullen niet erg geneigd zijn hun zaak op te geven, terwijl een groot aantal kandidaat-winkeliers tot de sector zullen willen toetreden.

In een fase van hoogconjunctuur verhogen de opportuniteitskosten (= gemist inkomen) verbonden aan het voortzetten van de eigen winkel, i.h.b. bij het marginaal en sub-marginaal bedrijf. Ook is

dan de vraag naar arbeid zo groot dat de kans op het vinden van een gepaste, behoorlijk geremunereerde job hoog is. P.T. CHERINGTON heeft de beslissing om in dit geval ten alle prijze "zelfstandig" te willen blijven, bestempeld als "an extravagant and undesirable luxury" /1/. Er zullen niet veel kandidaten toetreders zijn, terwijl bestaande winkeliers geneigd zijn hun zaak op te geven.

Als op deductieve gronden de alternatieve inkomsthypothese de verwachting oproept dat de expansie- en inkrimpingsbewegingen van het detailhandelsapparaat een anticonjunctureel patroon volgen, dan vormt de waarneming van dergelijk patroon een argument te meer voor de relevantie van die hypothese.

B. Literatuuroverzicht

Alvorens zelf tot empirisch werk over te gaan, is het aan te bevelen na te gaan of in de distributieliteratuur reeds onderzoek op dit vlak werd verricht, en zo ja, wat daarvan de resultaten waren.

De spanning op de arbeidsmarkt is een belangrijk conjunctuurgegeven. K.D. GEORGE stelde bij de verklaring van de arbeidsproduktiviteit in de detailhandel in 160 Britse steden een positief verband vast met een variabele die het overschot van het percentage onvoldane werk-aanbiedingen op het percentage werkloosheid mat /2/. Als dit overschot vergroot, betekent dit dat de conjunctuur verbetert: de mogelijkheden voor een alternatieve betrekking nemen toe en de opportu-niteitskosten stijgen. Het aantal winkels daalt, wat samen met de door de conjunctuurverbetering verhoogde vraag resulteert in hoger afzetvolumes per winkel en tot produktiviteitsverbetering (1). De tegengestelde beweging doet zich voor in een recessie. De auteur besloot dat "low productivity towns are often ones, where the unem-ployment rate is relatively high and where the range of job opportu-

(1) Recent werd aangetoond dat voor de Belgische "Handel", afzettoename een belangrijker determinant is voor de arbeidsproduktiviteit dan de substitutie van arbeid door kapitaal /4/. In Groot-Brittannië werd afzettoename als arbeidsproduktiviteit verhogende factor o.m. door T.S. WARD onderkend /15/.

nities or, what amounts to much the same thing, long term earnings prospects are low due to the dominance of the older industries. These labour market conditions mean a greater incentive to set up (or remain) in business and become (or remain) one's own boss as an alternative to employment or blind alley jobs at low wages. These are forces, then, which tend to maintain a bigger proportion of independent shops in low productivity towns"/2/. Later onderzoek wees in dezelfde richting /3,15/.

Voor hetzelfde onderzoeksproject kwam T.S. WARD op basis van recentere gegevens tot dezelfde conclusies /15/. In navolging van W.B. REDDAWAY /13/ verklaarde hij het verloop van de tewerkstelling in de Britse detailhandel van 1954 tot 1965 door de evolutie der omzetten, de tijd (trend) en de relatieve schaarste op de arbeidsmarkt, gemeten door het verschil tussen het percentage onvoldane werkaanbiedingen en het gemiddelde percentage daarvan over 1954-1965. Deze laatste variabele bleek een significant negatieve invloed op het tewerkstellingspeil in de detailhandel te hebben.

In een verhandeling over het overheidsbeleid ten aanzien van de distributiesector in België suggereerde G. VANDEPUTTE dat de boomperiode bij het begin der zestiger jaren een ideale gelegenheid bood om het middenstandsbedrijfsleven op gezonde basis te ordenen /14/. In het bijzonder deed hij deze aanbeveling voor de detailhandel, "waarvan in het verleden herhaaldelijk is gebleken dat hij bij de minste economische recessie het geliefkoosde toevluchtsoord vormt voor alle mislukkingen uit andere sectoren"/14/.

E.B. GEFHERYS en D. KNEE beschreven in hun rapport over de detailhandel in Europa de hoger - deductief - afgeleide fenomenen: "... years of heavy unemployment in most European countries and in such periods there is a tendency for the number of retail establishments to be increased somewhat artificially ..." /9/, terwijl "... in a period of full employment and rising real incomes the incentive or the need to enter retailing as a full-time or as a

secondary employment is weakened. In economies in full expansion the earnings in industry are higher than the net profit that can be obtained by inexperienced individualists opening a shop. Unskilled labour in a factory tends to be paid more for shorter hours of work than the novice retailer can earn in his 'shop on the corner' /9/.

III. Methode, data en resultaten

A. Model

Het aantal detailhandelsvestigingen in een bepaalde periode t (N_t) kan worden berekend door bij het aantal in de vorige periode (N_{t-1}) de intredingen (I_t) op te tellen en de uittredingen (S_t) af te trekken:

$$N_t = N_{t-1} + I_t - S_t$$

Bijgevolg kan de evolutie van het winkelbestand principieel worden nagegaan aan de hand van de evolutie van in- en uittredingen. Daarbij is het niet van belang of de omvang van dat bestand op een gegeven ogenblik al dan niet is gekend. De relatie van N_t met de conjuncturele toestand kan dus worden nagegaan door middel van het verband tussen conjunctuur en in- en uittredingen.

Volgens de argumentatie in II verwachten we dat de inschrijvingen een negatieve functie zijn van de conjuncturele toestand, en de schrappingen een positieve functie:

$$I = f(c) \text{ met } \frac{df}{dc} < 0$$

en

$$S = g(c) \text{ met } \frac{dg}{dc} > 0$$

B. Data

Bij de Wet van 3 juli 1956 werd de instelling voorzien van een Centraal Handelsregister. Daardoor zou het mogelijk worden markt-toetreden en -uittreden te volgen aan de hand van de inschrijvingen in, en schrappingen uit dat register. Het betreffende uitvoeringsbesluit dateert echter pas van 1964 (KB van 18 augustus 1964).

Ingevolge dit uitvoeringsbesluit houdt het Nationaal Instituut voor de Statistiek een statistiek bij van alle inschrijvingen na 1 september 1964, en van alle schrappingen van de bedrijven die na 1 september 1964 werden ingeschreven. Het aantal schrappingen dat in de statistiek is opgenomen, is dus kleiner dan het totaal aantal bedrijfsstopzettingen /11/.

We menen dat deze statistische handicap niet moet worden overdreven. We mogen redelijkerwijze veronderstellen dat de na 1 september 1964 opgerichte winkels beter aan de moderne noden en toestanden zijn aangepast dan de reeds oudere vestigingen; dat ze bijgevolg hogere verkoopcijfers realiseren en daardoor de opportuniteitskosten geringer zijn dan in oudere, minder aangepaste winkels. Dit is o.m. duidelijk het geval in de voedingsbranche, waar de recentere inschrijvingen in hoge mate betrekking hebben op superettes en supermarkten.

De data over inschrijvingen en schrappingen zijn thans beschikbaar in de vorm van maandcijfers, vanaf maart 1966; sinds geruime tijd echter is hun publikatie per einde 1975 stopgezet. Toch levert dit een tijdreeks op met 118 waarnemingen.

Als conjunctuurindicator konden we beschikken over de oorspronkelijke reeks van de conjunctuurindicator van de Kredietbank.

C. Schattingsresultaten

Het al dan niet parallelle verloop van inschrijvingen en schrappingen met de conjunctuur werd geanalyseerd m.b.v. regressie-analyse. Dit voor de totale detailhandel en voor de detailhandel in voedings- en tabakswaren.

Dezelaatste werd afzonderlijk onderzocht omdat een deel ervan, nl. de algemene levensmiddelen, voordien het voorwerp is geweest van een meer directe verificatie van de opportuniteitskosten-hypothese /6/.

De observaties werden op grafiek uitgezet; op de abcis de conjunctuurindicator, en op de ordinaat het aantal inschrijvingen, resp. schrappingen. De puntenwolk der inschrijvingen scheen, nadat abstractie werd gemaakt van enkele "uit de lijn" liggende punten, een parabolisch verband met de conjunctuur te suggereren. Aanvankelijk leek dit aanvaardbaar en verklaarbaar. Het zou best kunnen dat als in een slappe economische toestand de conjunctuur lichtjes verbetert het aantal inschrijvingen oploopt omdat de omzetkansen worden overschat, en bijgevolg de opportuniteitskosten onderschat. De statistische "aanpassing" van een parabolische specificatie leverde significante t-waarden op, maar een uitermate lage, zij het op een 5 % niveau significante determinatiecoëfficiënt (R^2)(1)(2).

(1) Alle schattingsresultaten zijn in de volgende standaardvorm weergegeven:
regressievergelijking $Y = a_1 X_1 + a_2 X_2 + \dots + k$

t-waarde t.o.v. nul $b_1 \quad b_2 \quad b_k$

het aantal asterisken geeft het significantieniveau bij eenzijdige test:

*10%; **5%; ***2,5%; ****1%

R^2 = determinatiecoëfficiënt, d.i. het aandeel (%) der verklaarde variantie in de totale variantie

D() = Durbin-Watson toets; vermeld indien relevant.

(2) De schattingsresultaten waren:

a) voor de inschrijvingen in de totale detailhandel:

$$\begin{array}{l} I_t = -28,4377 C_t^2 + 13,3284 C_t + 982,459 \\ t_t = -2,56 \quad 0,88 \quad 44,68 \\ R^2 = 5,5\% \quad D(118,2) = 1,68 \quad **** \end{array}$$

b) voor de inschrijvingen in de detailhandel in voedings- en tabakswaren

$$\begin{array}{l} I_t = -18,6155 C_t^2 - 15,4148 C_t + 375,114 \\ t_t = -3,52 \quad -2,14 \quad 35,79 \\ R^2 = 15,4\% \quad D(118,2) = 1,09 \quad **** \end{array}$$

Bij nader toezien bleek dat de parabolische vorm werd gesuggereerd door de ligging van de waarnemingen na 1974, i.h.b. vanaf februari 1975. Het betreft waarnemingen na het uitbreken van de oliecrisis, Δ . De invloed ervan is merkbaar vanaf februari 1975: de waarnemingen na januari 1975 blijken eenzelfde dalend lineair verloop te kennen, maar op een lager niveau.

Eenzelfde fenomeen doet zich voor bij de schrappingen: het (stijgend) lineair verloop dat zij te zien geven, zet zich ook na januari 1975 door, maar op een hoger niveau.

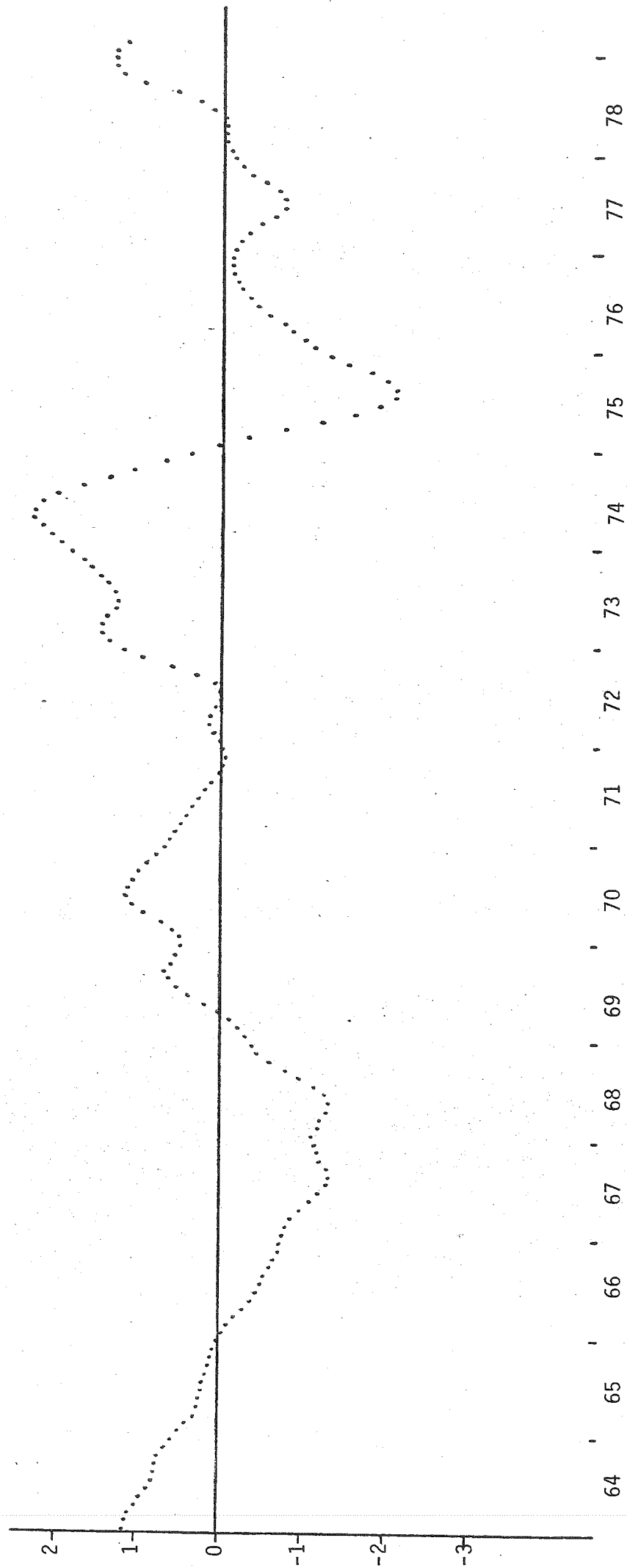
De verklaring hiervoor ligt vermoedelijk in het feit dat de conjunctuurdaling ingevolge de oliecrisis dermate snel is geweest (figuur 1), dat daardoor ook een aantal structuren werden aangetast en zich een algemeen wantrouwen t.a.v. de toekomstontwikkelingen vormde.

Potentiële markttoetreders gingen de evolutie der bestedingen pessimistischer bekijken. Financieringsinstellingen werden terughoudender bij het verstrekken van investeringskredieten. De banken verlengden sommige kredietlijnen niet langer, of verlaagden ze sterk, waardoor een aantal bedrijven in financiële moeilijkheden geraakten. Dit werd versterkt door de daling der consumptieve bestedingen en, bijgevolg, van de detailhandelsomzetten. Diengevolge daalde het aantal schrappingen niet in dezelfde mate als ze zouden hebben gedaan in het geval de conjunctuurdaling geleidelijker was verlopen.

Het is natuurlijk ook mogelijk dat in de bedoelde periode het "werkloos"-zijn aantrekkelijker werd gemaakt door versoepeling der voorwaarden en/of verhoging der uitkeringen. Deze mogelijkheid hebben we niet geverifieerd.

Deze situaties rechtvaardigen het gebruik van een blinde variabele (D), die de waarde 1 aanneemt voor waarnemingen vanaf februari 1975 tot en met december 1975, en de waarde nul voor alle overige observaties.

Figuur 1. Conjunctuurindex van de Kredietbank

We hebben de schattingen uitgevoerd met simultane observaties en met een vertraging van één periode (maand). Dit laatste geeft betere schattingen: hogere t-waarden en hogere determinatiecoëfficiënten (1). De bekomen estimaties voor de totale detailhandel, resp. de detailhandel in voedings- en tabakswaren zijn:

a) totale detailhandel

$$I_t = -29,3407 C_{t-1} - 220,148 D + 969,748$$

$$t = -1,838 \quad -3,560 \quad 54,399$$

**

$$R^2 = 10,11 \%$$

en $S_t = 123,021 C_{t-1} + 640,234 D + 398,149$

$$t = 9,083 \quad 12,201 \quad 26,316$$

$$R^2 = 59,61 \%$$

b) detailhandel voedings- en tabakswaren

$$I_{vt} = -43,7156 C_{t-1} - 181,161 D + 370,680$$

$$t = -6,449 \quad -6,898 \quad 48,952$$

$$R^2 = 35,62 \%$$

en $S_{vt} = 52,2799 C_{t-1} + 270,217 D + 171,268$

$$t = 8,560 \quad 11,420 \quad 25,103$$

$$R^2 = 56,48 \%$$

De parametertekens beantwoorden aan de eraan gestelde verwachtingen: bij een conjunctuurverbetering daalt het aantal markttoetredingen en neemt het aantal uittredingen toe; bij een conjunctuurverzwakking neemt het aantal markttoetredingen toe en daalt het aantal uittredingen. Bijgevolg verloopt de evolutie van het winkelbestand tegengesteld aan de conjunctuurevolutie.

(1) Men zal opmerken dat de Durbin-Watson toets niet langer relevant is als met vertraagde variabelen wordt gewerkt.

IV. Besluit

De analyse toont aan dat het totale detailhandelsbestand, en het winkelbestand voor voeding en tabakswaren in het bijzonder, een anticyclisch patroon volgt. Een bepaalde tekortkoming in het beschikbare statistisch materiaal doet o.i. aan deze conclusie geen afbreuk.

Dit betekent dat met behulp van een andere benaderingswijze nogmaals empirische evidentie wordt aangebracht ter ondersteuning van de t.a.v. eerder onderzoek naar voor gebrachte en "geverifieerde" opportuniteitskosten of alternatieve inkomenshypothese /6/, die stelt dat de detailhandelaar (of potentiële) zich bij zijn beslissing zich al dan niet als detailhandelaar te vestigen of terug te trekken, laat leiden door het inkomen dat hij in een alternatieve betrekking zou kunnen verdienen.

V. Beleidsimplicatie: een anticyclische vestigingspolitiek

In het eerder genoemde onderzoeksrapport /6/ wezen wij op de beleidsimplicaties van de alternatieve inkomsten hypothese. Eén ervan bekijken wij nogmaals, omdat zij van belang is i.v.m. het van overheidswege t.a.v. de detailhandel gevoerde vestigingsbeleid.

Deze beleidsimplicatie steunt op de bevinding dat het aantal detailhandelsvestigingen, het aantal levensmiddelenwinkels in het bijzonder, in belangrijke mate wordt bepaald door een macro-economische grootheid die exogeen is t.a.v. de distributie en haar structuur, nl. het algemene inkomensniveau /6/. Deze grootheid oefent haar invloed uit naast het eliminerend effect dat uitgaat van de concurrentie van bepaalde distributiebedrijven.

In een fase van hoogconjunctuur versterken beide determinanten, concurrentie en alternatieve inkomsten, elkaars eliminerende effecten. De overheid kan dan een "sanering" of "rationalisatie" van de detailhandel niet beletten: zij kan ze door het voeren van een concurrentiebeperkende politiek hoogstens afzwakken. Door de concurrentie te stimuleren, zou ze de "sanering" in de hand werken.

In een fase van laagconjunctuur veroorzaakt de alternatieve inkomstenfactor een "vlucht in de detailhandel". Concurrentiebevordering vormt dan een tegengewicht voor de toevloed van nieuwe, en het onverantwoord in de sector 'blijven van misschien op korte termijn, en zeker op lange termijn niet rendabele, te kleine winkels. Een restrictieve concurrentiepolitiek zou dit tegengewicht wegnemen. Men zou deze aangroei ook kunnen milderer door het uittreden uit de sector aantrekkelijker te maken, o.m. door tijdelijke financiële hulp te verschaffen via een soort "winkel-fonds". Uiteraard zou men in een hoogconjunctuur deze steunmaatregelen moeten afschaffen of sterk inkrimpen.

De overheid kan via haar concurrentiebeleid dus milderend (matigend) of versterkend optreden t.a.v. het uitschakelingsproces. Een milderend beleid, te vergelijken met wat in de macro-economische theorie bekend is als een anticyclisch begrotingsbeleid, bestaat erin concurrentiebevorderend op te treden in een fase van laagconjunctuur, en concurrentiebeperkend in een fase van hoogconjunctuur.

Sinds de 30-er jaren heeft de overheid echter een versterkende, cyclische concurrentiepolitiek gevoerd. Tijdens de grote crisis der 30-er jaren werd een politiek van concurrentierestrictie gevolgd onder vorm van de Grendelwet. De normen en voorwaarden daarvan werden telkenmale verstrengd tijdens een conjunctuurdaling (b.v. na de Korea-boom) en versoepeld tijdens de opgaande conjunctuurfasen. De Distributiewet (29 juni 1975), waarvan de toepassing zich in hoofdzaak rond het aspect "concurrentie" concentreert,

/7,8/ alsook de eraan voorafgaande, als overgangsmaatregel afgekondigde vestigingsstop van 1974, werden tot het eerste kwartaal van 1978 toegepast in een fase van laagconjunctuur (zie figuur 1). Eerst, in de laagste fase van de conjunctuur, zeer streng; nadien, naarmate de conjunctuur verbeterde (zie figuur 1) steeds maar toleranter (tabel 1).

Tabel 1. Percentage toegestane exploitatie-aanvragen
in het totaal aantal, in het raam der Distributiewet,
afgehandelde dossiers

Periode	%
01/07/75-31/05/76	57,50
01/06/76-30/06/77	67,05
1978	73,33
01/07/78-30/06/79	77,14

Bron: /8/

Daarentegen werd tijdens de hoogconjunctuur der zestiger jaren een politiek van vrije inplanting gevolgd. Daardoor werd het door de algemene inkomensstijging in gang gezette eliminatieproces nog eens extra in de hand gewerkt.

Wij hebben de Distributiewet van juni 1975 reeds meerdere malen bekritiseerd /5,7,8,16/: onze kritiek richtte zich daarbij hoofdzakelijk op de discriminerende toepassing ervan. In het licht van wat voorafgaat, kan ten aanzien van de Distributiewet worden gesteld dat ze voor wat het "saneringsproces" in de detailhandel betreft niet erg effectief zal blijken te zijn indien de conjunctuurverbetering zal blijven aanhouden; tenzij men opnieuw minder tolerant wordt bij het verlenen van exploitatievergunningen (1)

(1) Daarmee bedoelen we geenszins: nog meer discriminerend tegenover bepaalde distributievormen, zoals dat tot nog toe het geval is geweest /7,8/.

en/of tenzij men het werkloos-zijn door verlaging der uitkeringsbedragen (= verlaging alternatief inkomen) minder aantrekkelijk maakt. Alleen een langdurige economische depressie zou een nieuwe aangroei van het winkelbestand kunnen teweegbrengen (1).

Er dient erkend dat de Distributiewet ook gunstige neveneffecten kan hebben, zoals t.a.v. de ruimtelijke ordening. Deze wet uitsluitend rechtvaardigen op grond van dit nevenaspect, vereist o.i. dan wel dat bij de toepassing ervan de consideraties t.a.v. de competitieve effecten van minder doorslaggevend belang zouden zijn /7,8/.

VI. Literatuurverwijzing

- /1/ CHERINGTON P.T., The Small Retailer: An Appraisal, Harvard Business Review, Spring, 1939, pp.326-330.
- /2/ GEORGE K.D., Productivity in Distribution, London, Cambridge University Press, Occasional Papers, n°8, 1966, 107 p.
- /3/ GEORGE K.D., WARD T., Productivity Growth in the Retail Trade, Oxford Bulletin of Economics and Statistics, Vol.35, February 1973, n°1, pp.31-47.
- /4/ GILOT A., Analyse sectorielle de la relation entre la productivité du travail et la substitution capital-travail (Etude du cas belge sur la période 1953-1976), Cahiers Economiques de Bruxelles, n°83, 3ième trimestre, pp.361-376.
- /5/ GOORMANS M., Het overheidsbeleid t.a.v. de inplanting van grote distributievestigingen: de Distributiewet en haar toepassing. Voorstel van alternatieve aanpak: capita selecta en inventaris, SESO, UFSIA-Antwerpen, augustus 1978, intern niet gepubliceerd rapport.
- /6/ GOORMANS M., Concurrentie en alternatieve inkomsten in het eliminatieproces van kleine winkelbedrijven, SESO-rapport n°7980, UFSIA-Antwerpen, maart 1979, 22 p.

(1) Wij sluiten de mogelijkheid uit dat de overheid subsidies gaat uitkeren als men een (kleine, mogelijk niet rendabele) winkel wil openen - zoals dat in bepaalde middenstandskringen reeds werd gesuggereerd /12/.

- /7/ GOORMANS M., La Politica Commerciale in Belgio, La Legge Sulla Distribuzione del 1975, Commercio, Rivista di Economia e Politica Commerciale, CESCOM, Anno I, n°2, 1979, pp.49-62.
- /8/ GOORMANS M., L'application et les conséquences de la loi du 29 juin 1975 concernant l'implantation de grandes surfaces de vente au détail, publikatie voorzien midden 1980 in: Etudes et Expansion, Revue de la Société d'Etudes et d'Expansion. Zie ook /16/.
- /9/ JEFFERYS J.B., KNEE D., Retailing in Europe: Present Structure and Future Trends, MacMillan & CO, Ltd., London-St.Martin's Press, New York, 1962, 177 p.
- /10/ MARKIN R.J., The Demise of the Marginal Retailing Establishment, Journal of Retailing, Vol.43, n°2, Summer 1967, pp.28-37.
- /11/ NIS, Beschrijving en Methodologie van de Belgische Handelsstatistieken, maart, n°3, 1974.
- /12/ PROVINCIALE KAMER VOOR AMBACHTEN EN NERINGEN VAN WEST-VLAANDEREN, De voedingswinkel in de kleine dorpen, Brugge, 1978, (m.m.v. Vereniging voor Samenlevingsopbouw Veurne-Diksmuide, E.S.I.M. en N.C.M.V.).
- /13/ REDDAWAY W.B., Effects of the Selective Employment Tax, H.M.S.O., London, 1970.
- /14/ VANDEPUTTE G., Distributie en overheidsbeleid, Cepess-documenten, 1e jaargang, N°5, 1962, themanummer, Distributieproblemen en Distributiebeleid, 208 p., pp.137-208.
- /15/ WARD T.S., The Distribution of Consumer Goods - Structure and Performance, Occasional Papers n°38, Cambridge University Press, 1973, 236 p.
- /16/ GOORMANS M., De Distributiewet van 29 juni 1975: haar toepassing en gevolgen, SESO-rapport n°7992, UFSIA-Antwerpen, december 1979, 30 p.